

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-277/11

M.M.

przeciwko

Minister for Justice, Equality and Law Reform i in.

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez High Court (Irlandia)]

Odesłanie prejudycjalne — Wspólny europejski system azylowy — Dyrektywa 2004/83/WE —

Minimalne normy dotyczące warunków przyznawania statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej — Artykuł 4 ust. 1 zdanie drugie — Współpraca państw członkowskich z wnioskodawcą w celu oceny istotnych elementów jego wniosku — Zakres — Zgodność z prawem krajowej procedury rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej po oddaleniu wniosku o przyznanie statusu uchodźcy — Przestrzeganie praw podstawowych — Prawo do bycia wysłuchanym

Streszczenie – wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 22 listopada 2012 r.

Kontrole graniczne, azyl i imigracja — Polityka azylowa — Status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej — Dyrektywa 2004/83 — Uregulowanie krajowe ustanawiające dwa odrębne i następujące po sobie postępowania w celu rozpoznania wniosku o udzielenie azylu i wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej — Obowiązek zapewnienia prawa do bycia wysłuchanym w ramach każdej z tych procedur

(dyrektywa Rady 2004/83, art. 4 ust. 1)

Wymóg współpracy danego państwa członkowskiego z osobą ubiegającą się o azyl, taki jak ustanowiony w art. 4 ust. 1 zdanie drugie dyrektywy 2004/83 w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony, nie może być interpretowany w ten sposób, że w przypadku gdy cudzoziemiec wnosi o udzielenie mu statusu ochrony uzupełniającej po tym, jak odmówiono mu przyznania statusu uchodźcy oraz gdy właściwy organ krajowy zamierza również oddalić ten drugi wniosek, organ ten będzie musiał z tego tytułu przed wydaniem decyzji poinformować zainteresowanego o proponowanym negatywnym rozpatrzeniu jego wniosku, a także podać do jego wiadomości argumenty, na których zamierza oprzeć decyzję oddalającą ten wniosek, tak aby umożliwić owemu ubiegającemu się przedstawienie własnego stanowiska w tym zakresie.

Niemniej jednak, jeżeli chodzi o system charakteryzujący się istnieniem dwóch odmiennych i następujących postępowania w celu rozpatrzenia, odpowiednio, wniosku o udzielenie statusu uchodźcy i wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej, to do sądu odsyłającego należy czuwanie nad tym, aby w ramach każdego z tych postępowania przestrzegane były prawa podstawowe wnioskodawcy, a w szczególności prawo do bycia wysłuchanym w tym znaczeniu, że powinien on być w stanie skutecznie przedstawić jego uwagi przed wydaniem każdej decyzji odmawiającej mu korzystania z wnioskowanej ochrony. W takim systemie okoliczność, iż zainteresowany został już prawidłowo

wysłuchany w trakcie postępowania w sprawie wniosku o udzielenie mu statusu uchodźcy, nie oznacza, że można pominąć tę formalność w ramach postępowania dotyczącego wniosku o udzielenie ochrony dodatkowej.

W istocie prawo do bycia wysłuchanym, uznane w art. 41, 47, 48 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej powinno mieć zastosowanie do każdego postępowania, które może prowadzić do wydania niekorzystnej decyzji a jego przestrzeganie jest obowiązkowe nawet wtedy, gdy właściwe uregulowanie nie przewiduje wyraźnie takiej formalności. W konsekwencji prawo to powinno być w pełni stosowane do postępowania w sprawie rozpoznania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej prowadzonego przez właściwy organ krajowy na podstawie przepisów przyjętych w ramach wspólnego europejskiego systemu azylowego. Jeżeli państwo członkowskie postanowiło ustanowić dwa odrębne i następujące po sobie postępowania w celu rozpoznania wniosku o udzielenie azylu i wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej, to ważne jest z uwagi na jego fundamentalny charakter, aby prawo zainteresowanego do bycia wysłuchanym było w pełni zagwarantowane w ramach każdego z tych dwóch postępowań.

(por. pkt 74, 82, 85, 86, 89, 91, 95; sentencja)